

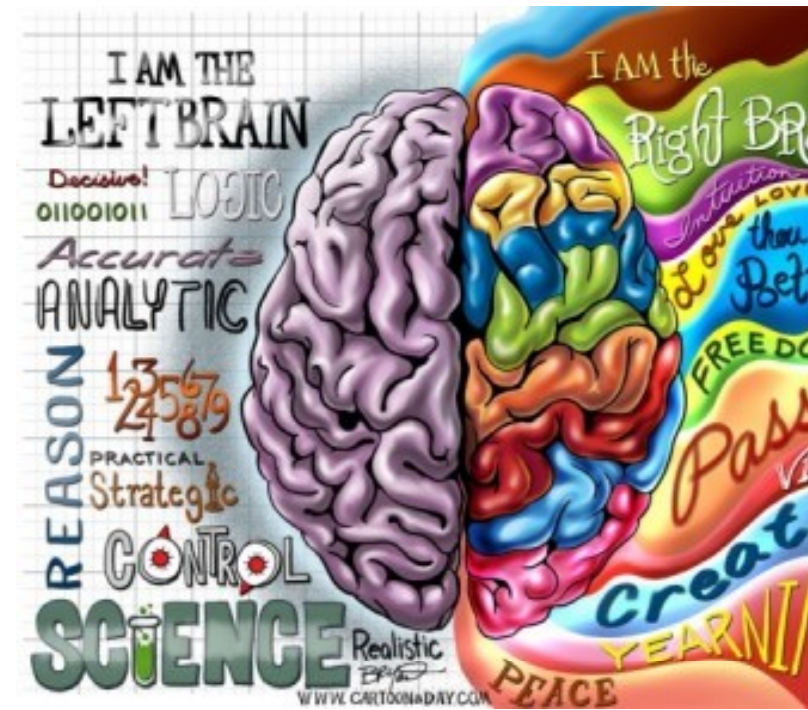
แผนผังความคิดพิชิตงาน (Mind Map)

Mind Map คืออะไร

เรื่องมือในการจดบันทึกที่ใช้สมองสองซีกอย่าง
เต็มที่ คิดค้นโดยชาวอังกฤษชื่อ Tony Buzan ซึ่งเค้าว่า
เรื่องมือนี้ คือ “ภาษาของสมอง” เป็นวิธีเดียวกับที่สมอง
ใช้ได้ทั้งการนำข้อมูลเข้า (จดบันทึก) และออกจากสมอง
(คิด) แสดงความคิด)

ลักษณะสำคัญคือ มีการเชื่อมโยง จากใจเดียวหลักตรง
กลาง แตกกิ่งออกไปเรื่อยๆ

ประกอบไปด้วย “คำสำคัญ” และ “รูปภาพ” โดย
คำประกอบเหล่านี้มีการเชื่อมโยงถึงกันด้วย “เส้น” และมี
กระตุ้นด้วยการใช้ “สี”

Mind Map มีประโยชน์อย่างไร?

- เห็นภาพรวมของสิ่งต่างๆ
- จำสิ่งต่างๆได้ดีขึ้น (เพราะสมองทำการเชื่อมโยงสิ่งที่เราต้องการจำ เมื่อมีการเชื่อมโยงจะทำให้จำได้แม่นยำขึ้น)
- สามารถค้นพบไอเดียใหม่ๆ
- หาข้อบกพร่อง/จุดอ่อน
- วางแผนการทำงาน จัดลำดับ
Presentation ผลงาน / Story Board

- ช่วยตัดสินใจ
- คิดได้อย่างเป็นระบบ คิดครบ
- จด/สรุป สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ได้ในรูปแบบที่รวดเร็ว / ทบทวนได้ง่าย
- การช่วยเรื่องของ Stakeholder Mapping / Networking / Connection

เทคนิคการทำ Mind Map

เตรียมกระดาษเปล่า แบบไม่มีเส้น และให้วางในแนวนอน เพราะเส้นจะทำให้เกิดการตีกรอบ/กั้นความคิด

เตรียมปากกาสีสวยๆ เพราะสีจะช่วยกระตุ้นความคิดได้

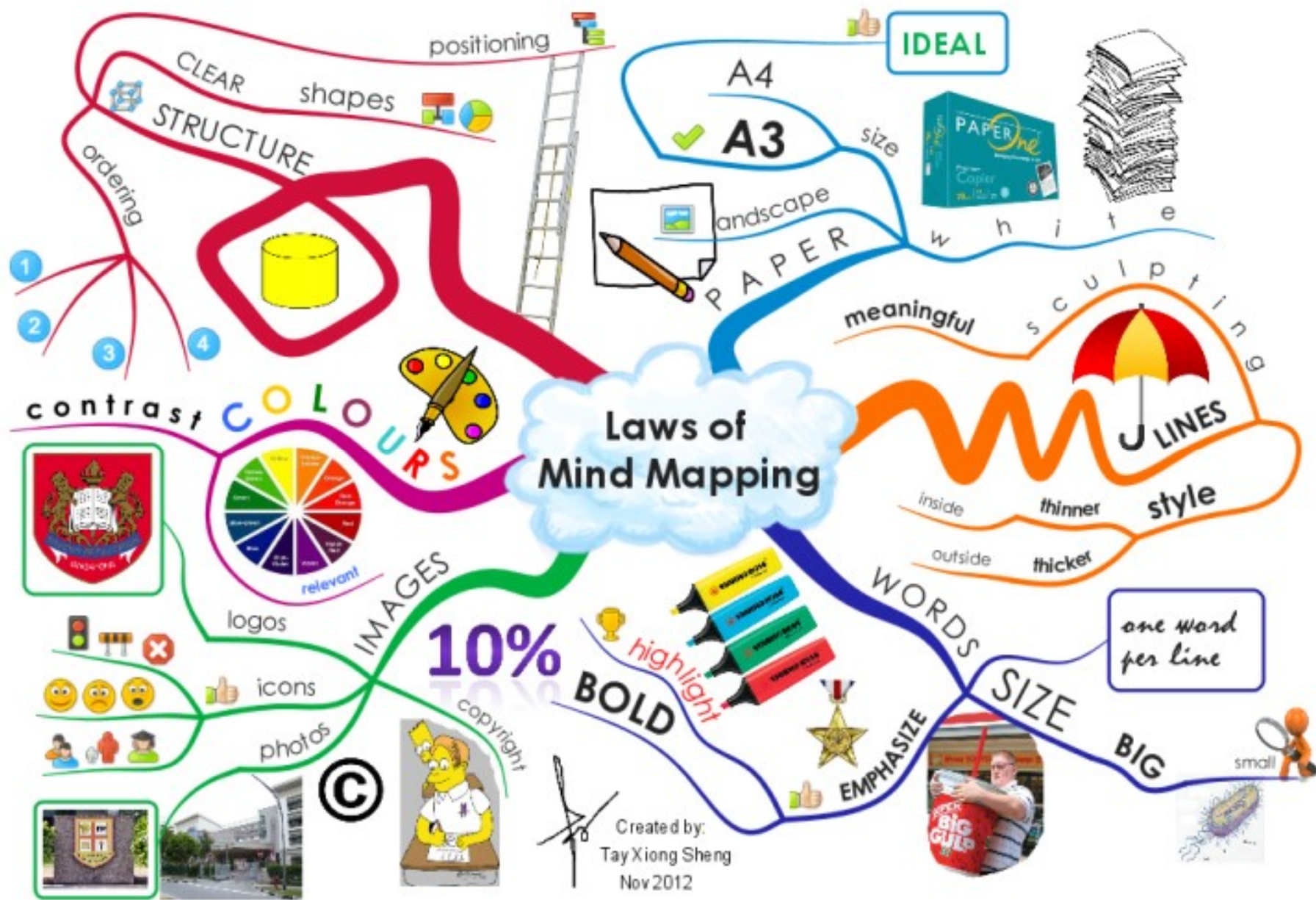
วาดภาพหรือเขียนหัวข้อหลักที่ต้องการจะคิด (Central Idea) ตรงกลางหน้ากระดาษ พยายามอย่าล้อมกรอบ ซึ่งจะกั้นความคิด (สมองจะมองกรอบว่าเป็นการสรุป เสร็จสิ้นแล้ว)

วาดกิ่งใหญ่ แดกแขนงออกมาจากภาพตรงกลาง ซึ่งกิ่งใหญ่นี้จะเป็นตัวแทนของหัวข้อหลักที่เกี่ยวกับ Central Idea ตรงกลาง โดยที่แรกเริ่มยังไม่ต้องคิดมากกว่าจะแตกกิ่งอะไรดี จะถูกหรือไม่ ให้ใช้หลักการ Brainstorming คือ ให้พยายามออกมาเยอะๆ คือเน้นปริมาณก่อน จากนั้นค่อยมาคัดทีหลัง

แต่ละกิ่งใหญ่ควรใช้สีแยกกัน และกิ่งย่อยที่แตกจากสีไหน ก็ให้ใช้สีเดียวกัน เพื่อให้เกิดการจัดกลุ่ม

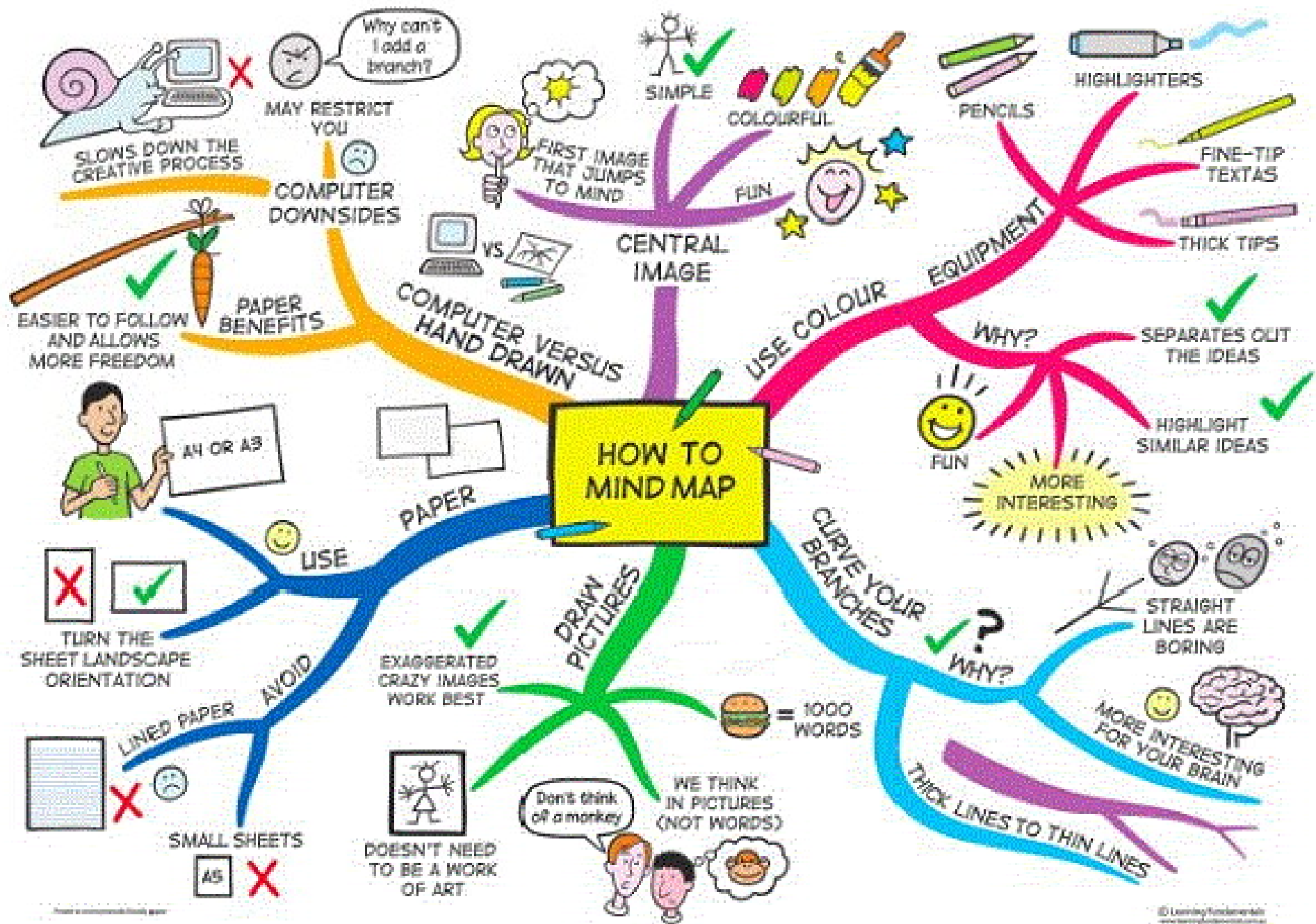
ให้วาดภาพหรือเขียน Keyword หรือของหัวข้อกิ่งใหญ่ในตำแหน่งเหนือกิ่งแต่ละอัน ให้กิ่งทำตัวเหมือนเป็นการเส้นใต้

แตกกิ่งรายย่อยเป็นรายละเอียดออกมาจากกิ่งใหญ่ (แตกออกมาได้ไม่รู้จบ โดยกิ่งย่อยๆ ให้มีขนาดบางกว่ากิ่งใหญ่) ให้ได้ 1 คำที่เป็น Keyword ต่อ 1 กิ่ง (อย่าเขียนเป็นประโยค)

Created by:
Tay Xiong Sheng
Nov 2012

เทคนิคอื่นๆ เพื่อช่วยการเขียน Mind Map

หัวข้อตรงกิ่งใหญ่ สามารถแตกกิ่งออกเป็นสิ่งเหล่านี้ได้ในสถานการณ์ต่างๆ กัน เช่น

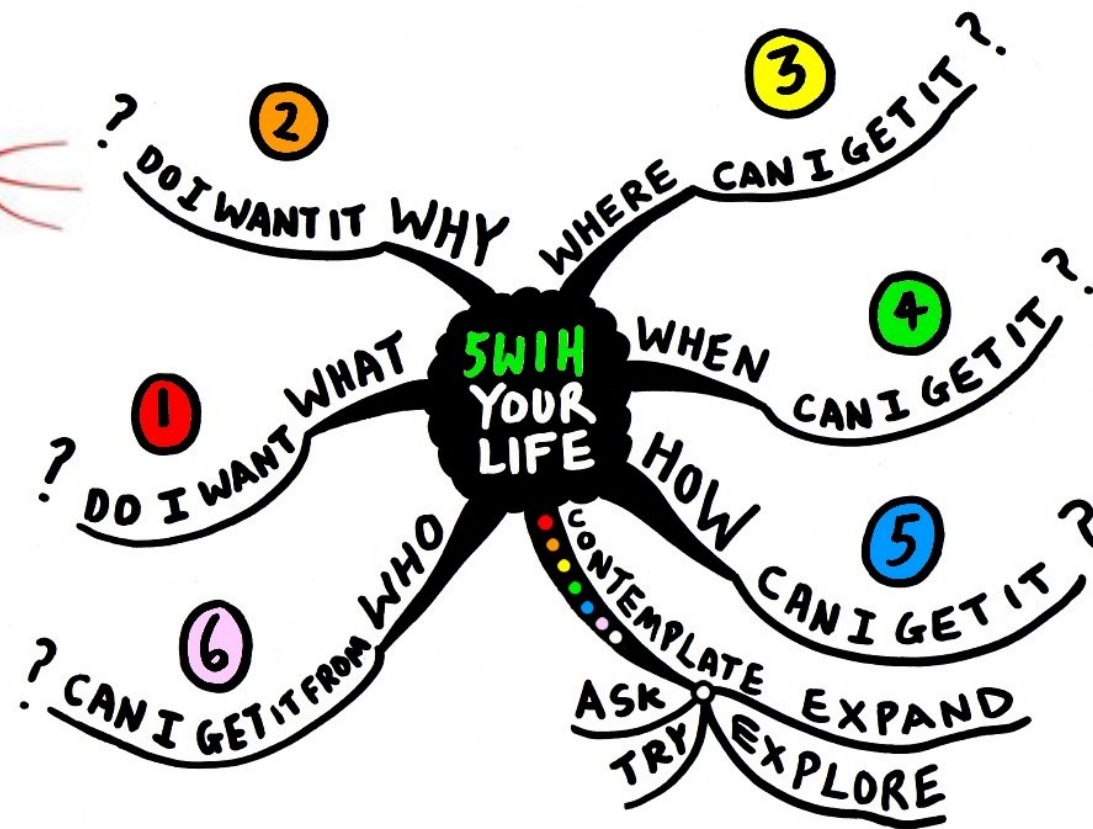
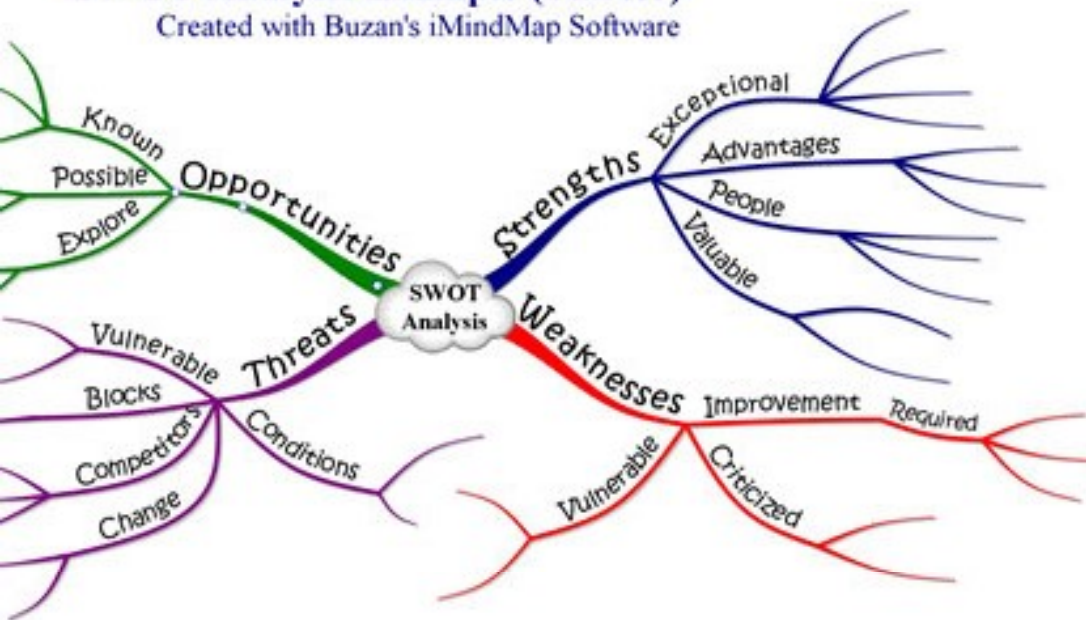
- หากจะสรุปหนังสือ : ก็เป็นหัวข้อสารบัญในหนังสือที่ต้องการสรุป
- หากเป็นสรุปบทความ : ให้ Highlight คำสำคัญที่พบในบทความ แล้วนำมาใช้เป็นกิ่งใหญ่
- หากไปประชุม : Agenda การประชุม/สัมมนา
- หากทำ Process ขั้นตอนต่างๆ : ให้เรียงจาก ก่อนไปหลัง
  - จะเริ่มจากทิศ 1-2 นาฬิกา ไปทิศทางตามเข็มนาฬิกา (ถ้าถนัดขวา)
  - จะเริ่มจากทิศ 10-11 นาฬิกา ไปทิศทวนเข็มนาฬิกา (ถ้าถนัดซ้าย)
- ใช้ Framework จากเครื่องมืออื่นๆ : เช่น SWOT, 5W1H อื่นๆ
- ถ้ายังคิดเรื่องได้ไม่ครบ ให้แตกกิ่งเปล่าทิ้งไว้ เดี่ยวสมองเพื่อนๆ จะช่วยหาอะไรมาเติมให้เองทีหลัง

เทคนิคปลีกย่อย

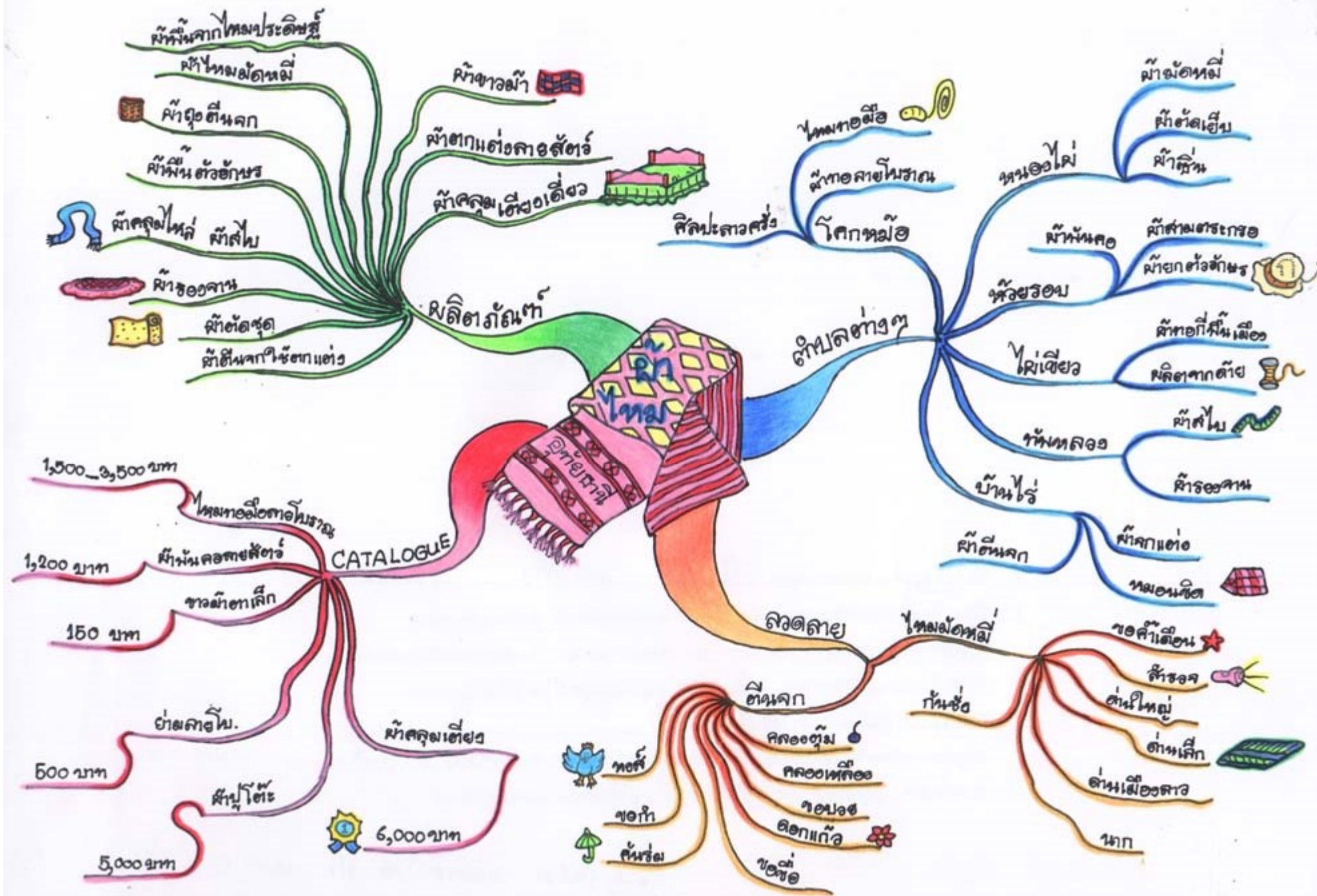
- ให้เว้นช่องว่างระหว่างกิ่งไว้ด้วย เพื่อความคิดใหม่ๆ จะโผล่มาอีก
- การแตกกิ่งตรงนี้อาจใช้หลักการได้ทั้งคิดแบบมีหลักการ (เช่นมีลำดับชั้น เช่น จากทวีป => ประเทศ => ภาค => จังหวัด => เขต => อำเภอ...) และคิดแบบฟุ้งซ่าน (หากกิ่งนั้นทำให้นึกถึงอะไรก็เขียนเลย)
- เส้นต้องเชื่อมกันอย่าให้ขาด (เดี๋ยวความคิดวิ่งไปไม่ถึง)

SWOT Analysis Example (Starter)

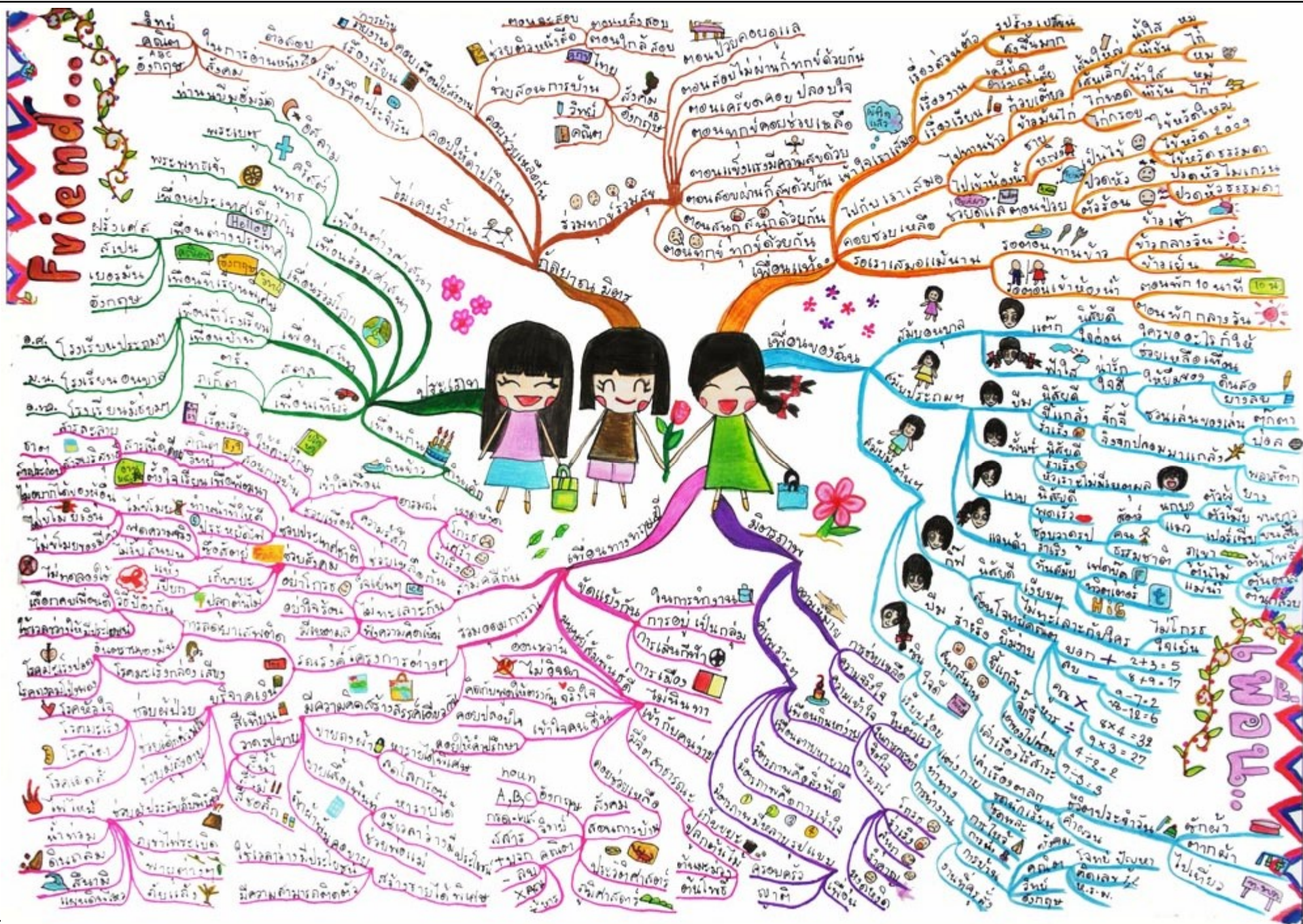
Created with Buzan's iMindMap Software

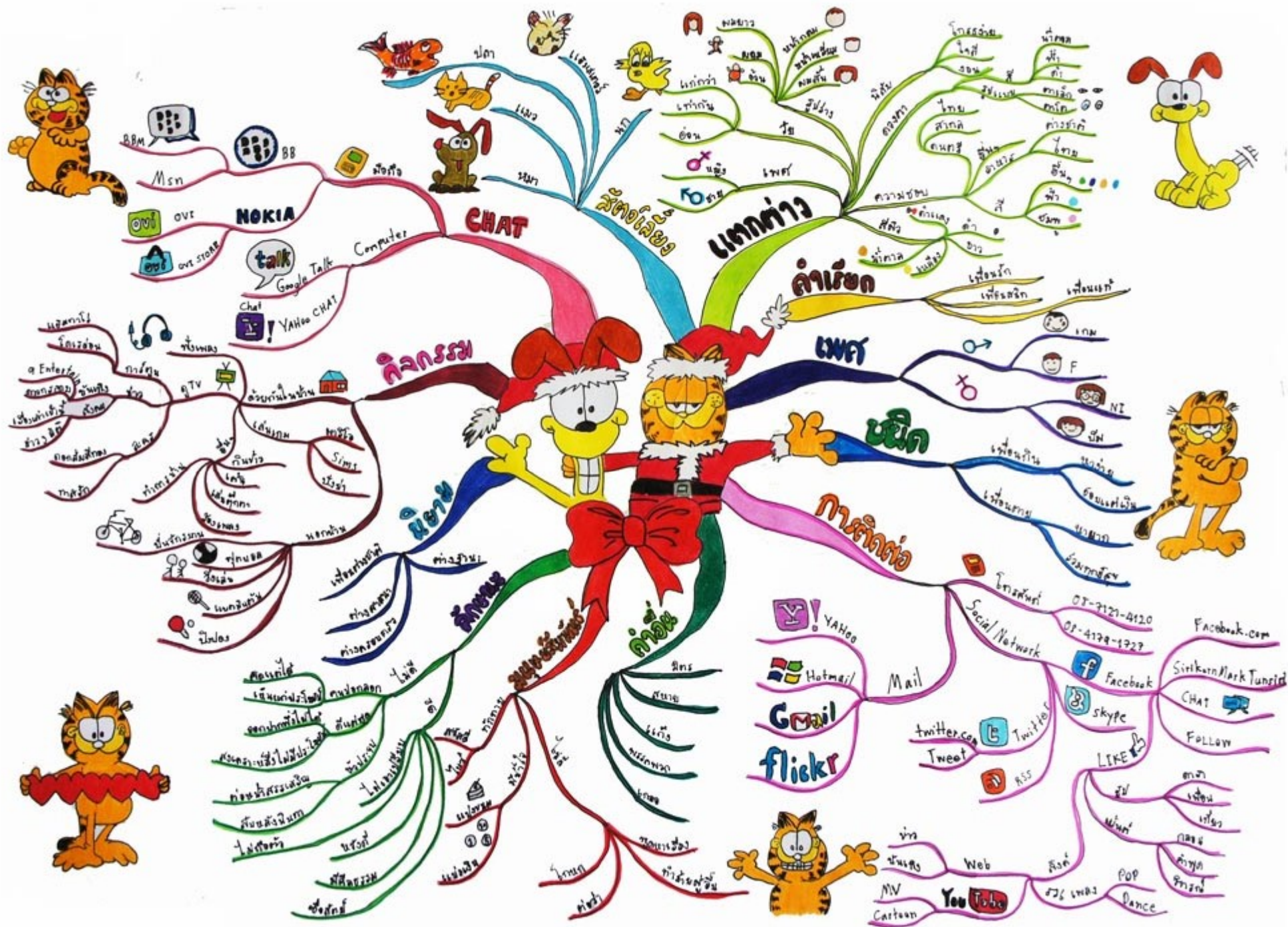

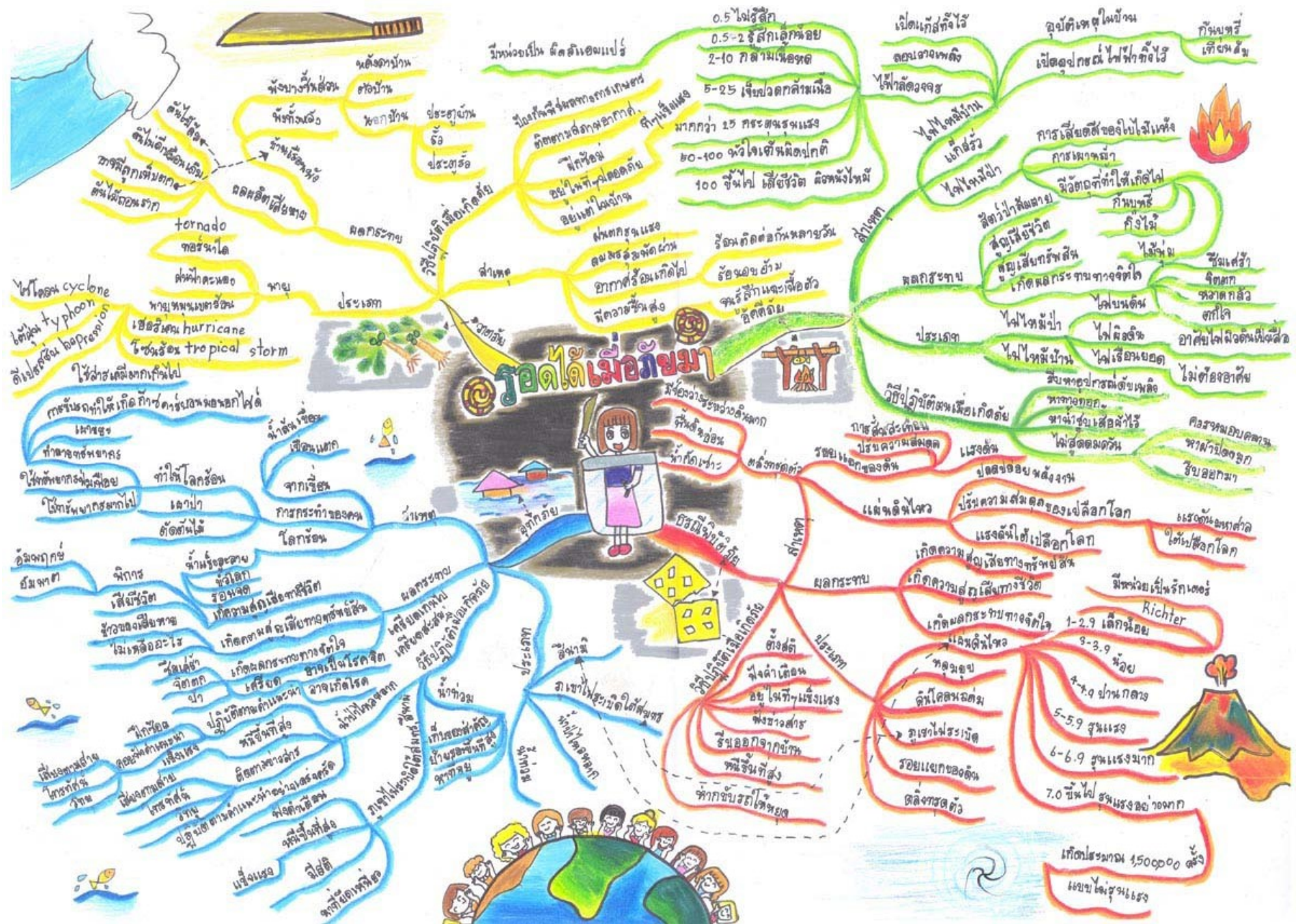

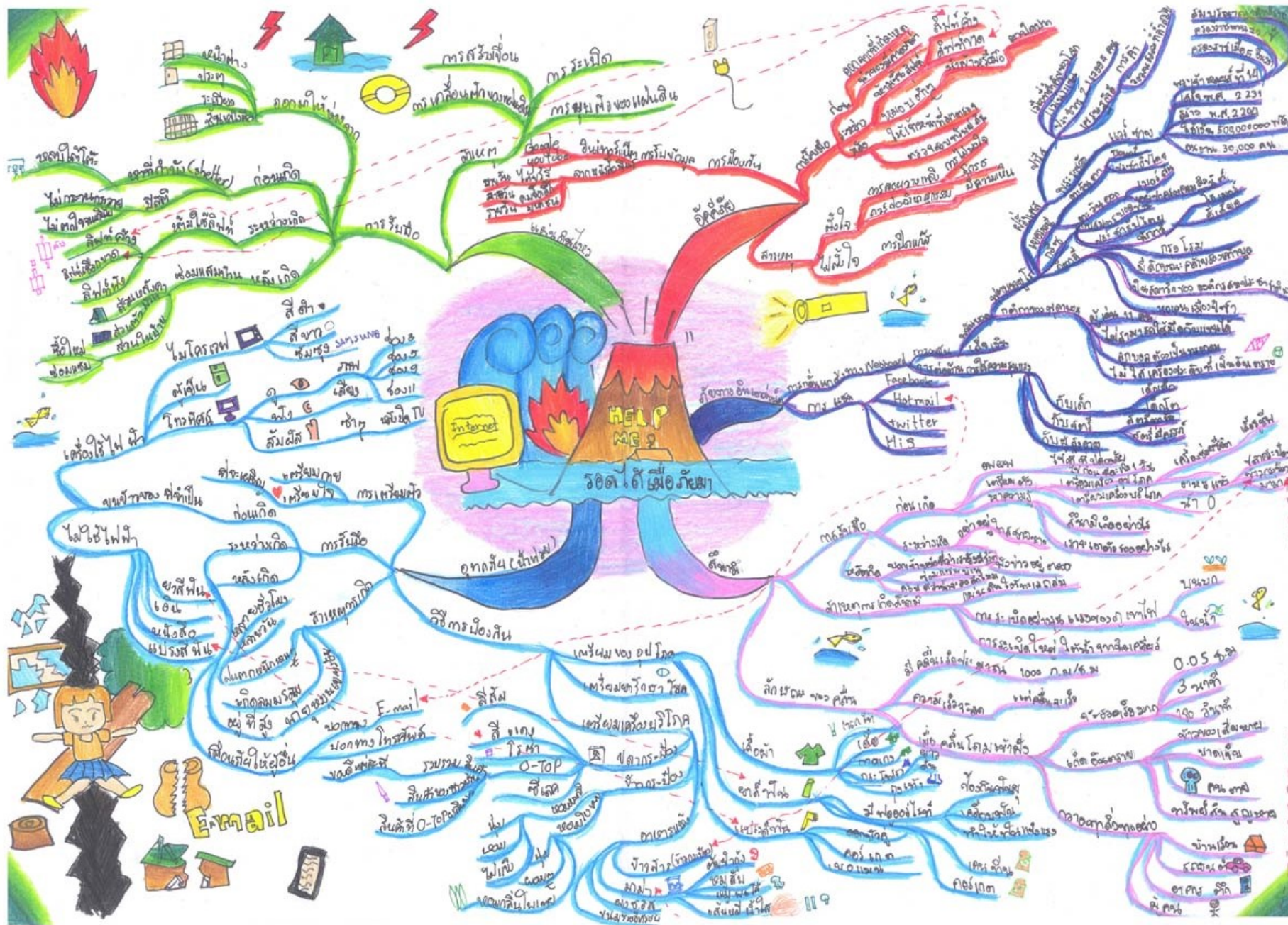

เทคนิคในการทำ Mind Map

ลองคิดด้านลบ แล้วหาทางป้องกัน (คล้ายๆการประเมินความเสี่ยง) เช่น ถ้าต้องการจะทำให้ยอดขายของบริษัทสูงขึ้น หากเราคิดแบบนี้ตรงๆ เลย เรามักจะคิดไม่ออก ให้ลองคิดกลับด้าน เป็น ทำอะไรให้บริษัทล้มละลาย แล้วโอเคเดียวจะพรั่งพรูเอง จากนั้นค่อยหาทางป้องกันไม่ให้สิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นอีก

คิดแบบ Backward Thinking ลองเปลี่ยนจากเดิมที่คิดเหตุหาผล => ผลไปหาเหตุ ดูบ้าง หรือคิดทางลบก่อนแล้วค่อยกลับใส่คิดทางบวก เพื่อไม่ให้เกิดการจำกัดความคิด

Mind Map อันนี้ เชื่อมต่อไปยัง Mind Map อันต่อไปเรื่อยๆ เวลาเจอโอเคเดียวเจ๋งๆ หรือสิ่งที่ต้องการ Explore เพิ่ม จากการวาด Mind Map อันแรก ให้ลองวาด Mind Map ของสิ่งนั้นดูเป็น Mind Map อันใหม่

ตัวอย่าง Mind Map คนอื่นเยอะๆ จะได้โอเคเดียวในการทำเอง

อ่านเยอะ รู้เยอะ จะยังมีคลังความคิดเอาไว้เชื่อมโยงได้มากขึ้น

เทคนิคการระดมความคิดเห็น (Brain storming)

ประโยชน์ของ Mind Map

ใช้ระดมความคิดเห็น
(Brain storming)

ใช้ประกอบการเรียน
การสอน (Teaching)

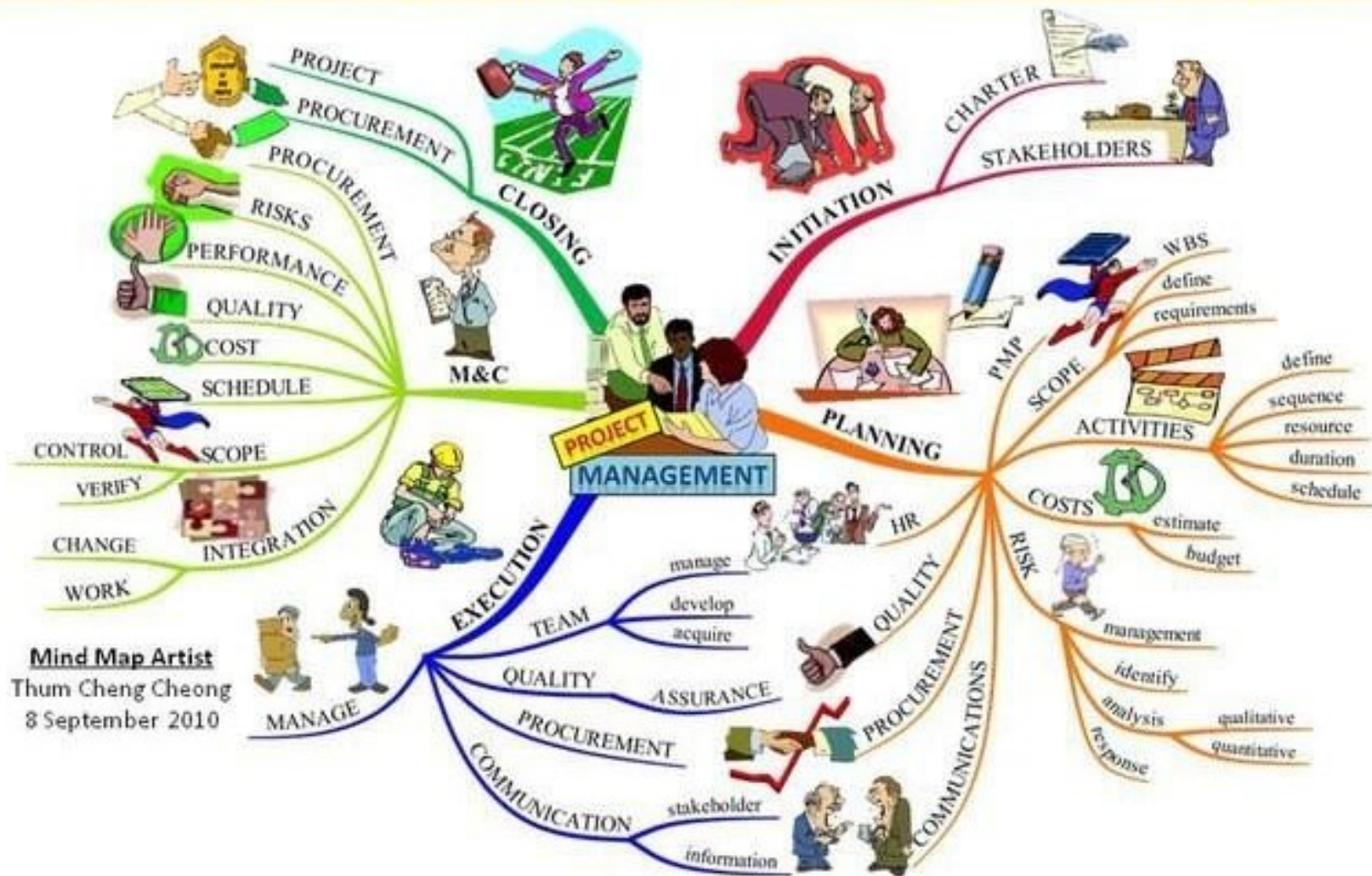
ใช้สรุปรายงานการประชุม
(Meeting minutes)

ใช้วางแผนโครงการ
(Project planning)

ใช้ในการอบรมและบรรยายที่
ต่างๆ (Training)

ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ความรู้
แนวคิด (capture tacit
knowledge)

PROJECT MANAGEMENT PROCESS GROUPS & KNOWLEDGE AREAS MIND MAP

Mind Map Artist
Thum Cheng Cheong
8 September 2010

